

İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Sesli Okuma Becerilerinin Okula Başlama Yaşına Göre Değerlendirilmesi

Seher BAYAT*

Öz

Bu çalışmada ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin sesli okuma becerilerinin değerlendirilmesi ve okula başlama yaşına göre sesli okuma başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak amaçlanmıştır. Araştırmanın modeli "betimleyici, tarama modeli"dir. Araştırma Ordu ili Merkez ilçesinde öğrenim gören 3406 birinci sınıf öğrencisinden şans yoluyla seçilen 174 birinci sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Öğrencilerin sesli okuma başarı düzeylerini değerlendirmek için metin okutulmuş ve okuma becerileri "Okuma Becerisi Gözlem Formu" ile değerlendirilmiştir. Öğrencilerin okula başlama ayına göre sesli okuma başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için Tek Yönlü Varyans yapılmıştır. Araştırma sonucunda birinci sınıf öğrencilerinin sesli okuma başarı düzeylerinin yeterli olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bir diğer bulgu ise 60-66 ayında okula başlayan birinci sınıf öğrencilerinin 67 ve üstünde okula başlayan öğrencilere göre sesli okuma başarı düzeylerinde negatif yönde anlamlı bir fark olduğudur.

Anahtar Sözcükler: *Sesli Okuma Başarı Düzeyi, 60-66 Aylık İlkokul Birinci Sınıf Öğrencileri, İlkokuma Yazma Öğretimi*

Primary School First Year Students' Success on Oral Reading According to School Starting Age

Abstract

The aim of the study is to determine the success levels of oral reading skills of first graders in primary school and to investigate the success levels according to the variable school-starting month. Model of the research is "descriptive model". Research was used for observation techniques. The research was carried out with 174 first grade students in the province of Ordu. The oral reading success levels of students were evaluated through "Reading Skills Observation Form". Whether there is a meaningful difference between the oral reading success levels according to school starting month was analysed using One Way Anova. The data was analysed by using statistical methods such as percentage values, frequency, standard deviation and arithmetic mean. According to the research results, it was established that their oral reading success levels were sufficient when the total scores the first graders achieved in the reading skills observation form were examined. However, it was found that the abilities to read fast and fluently, to read by paying attention to the stress, intonation and quotations, to read without rereading, and to read letters, syllables and words without stopping were medium-level.

Keywords: *Oral reading success level, 60-66 Months Old First Grade Students, Teaching Basic Reading and Writing.*

*Yrd. Doç. Dr., Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, seherbayat@odu.edu.tr

Giriş

Bireyin eğitimi dil eğitimi ile başlar. Dört temel dil becerisi (okuma, yazma, konuşma, dinleme) bireyin tüm eğitim hayatı boyunca gerekli temel becerilerdir. Dört temel dil becerisinden ilki okuma becerisidir. “Genel nitelikteki bilişsel giriş davranışlarından bir kısmının dil yeteneği ve özellikle okuduğunu anlama gücünü içermekte olduğundan kuşku yoktur. Daha ilkokul yıllarında iken kazanılan okuduğunu anlama gücünün, daha sonraki yıllarda gerçekleşen öğrenmelerin çoğunu etkileyeceği beklenir” (Bloom, 1979: 48).

Jennings (1982)'e göre okuma; sadece kâğıtlarda yazılı olan harfleri seslendirme ya da anlamaktan daha eskilere dayanmaktadır. Okumak; dünyamızı, gök gürültüsü, yağmur, şimşek gibi tekrar eden olayları merak etmekle başlar. Bu süreçlerin anlamını çözmek isteği ile duyulan sancı bunların anlamını keşfedinceye kadar devam eder. Bir annenin çocuğunun elini kaldırarak, “güzel”, “soğuk” ya da “hafif rüzgârlı” bir gün olduğunu anlatması da bir tür okumadır. Okumak, daha geniş anlamı ile dünyamızdaki işaretleri keşfetmek, onu anlamaktır. “Okuma, yazılı işaretlerin taşıdığı anlamı sesle veya gözle ortaya çıkarma işlemidir. Başka bir deyişle okuma, yazarın demek istediğini keşfetme işidir.” (Alperen, 2001: 19).

Okumanın iki yönü vardır; sesli ve sessiz okuma. “Sesli okuma, eylemin konuşma organlarını kullanarak yapılmasıdır” (Yangın, 2002:101). “Sessiz okuma, ses organlarından herhangi birini hareket ettirmeden, gövde ve baş hareketi yapmadan, yalnız gözle zihin arasında yapılan okumadır” (Çelenk, 2007: 101). Okuduğunu anlama becerisi ise hem sesli, hem sessiz okumada önemlidir. Çünkü okumada esas olan, yazılı olanın anlamını ortaya çıkarmak, keşfetmektir. Sesli ya da sessiz okumanın niteliği ise okuduğunu anlama becerisini doğrudan etkilemektedir. Sesli okumanın değerlendirilmesinde, doğru okuma ve akıcı okuma boyutlarının incelendiği görülmektedir.

Sesli okumada akıcılık “bir dakikada okunan doğru sözcükler” olarak tanımlanmaktadır. Akıcılık, ölçülmesi gereken önemli bir unsurdur. Çünkü yeterli düzeye gelmiş okuyucunun bir göstergesi olarak düşünülmektedir (Carnine, Silbert ve Kameenui, 1990). Deno ve arkadaşlarının (Deno, 1985; Fuchs ve Fuchs, 1998; Shinn, 1989) uzun süreli araştırmaları sonucunda bir dakikada okunan doğru sözcüklerin sayısını belirlemek ile yapılan bir ölçüm “Program Odaklı Ölçme” (curriculum-based measurement-CBM) olarak tanımlanmaktadır (Akt. Fuchs ve Fuchs, Hosp ve Jenkins, 2001: 25).

Sesli okuma değerlendirilirken hem doğru hem hızlı okumanın bir arada gözlenmesi gerekir. Çünkü sadece hızlı okuma ele alındığında öğrencilerin bir dakikada okudukları sözcüklerdeki hata oranı artmakta, sadece doğru okuma ele alındığında ise okunan metindeki hata oranı azalırken hızın düştüğü gözlenmektedir (Hasbrouck ve Tindal, 1992: 41).

Öğrencilerin doğru okuma ya da okuma hataları üzerinde yapılmış pek çok araştırma bulunmaktadır. Akyol ve Temur (2006) ilköğretim üçüncü sınıf öğrencilerinin okuma hatalarını inceledikleri çalışmalarında, öğrencilerin en fazla *kendini düzeltme, hece/sözcük tekrarı, harf ekleme, harf atlama ve heceleyerek okuma* hatalarını yaptıklarını belirlemişlerdir. Bay (2010), ses temelli cümle yöntemiyle ilkokuma yazma öğretiminin değerlendirdiği araştırmasında 1. sınıf öğrencilerinin sırasıyla; *izleyerek okuma, çok hızlı ya da yavaş okuma, okuma kurallarına uymama, okurken ses tonunu iyi ayarlayamama, tekrarlayarak okuma öne eğilerek okuma, okurken nefes kontrolünün düzensiz olması* gibi okuma hataları yaptığını tespit etmiştir. Hoffman ve Clements (1984) okuma hatalarının altı grupta toplanabileceğini belirtmişlerdir. Bunlar: atlama, ekleme, yer değiştirme/yerine koyma, hatalı telaffuz, tekrarlama, duraklamadır.

Okuma becerisinin kazanımı ve geliştirilmesini etkileyen birçok değişkenlerden biri de çocuğun “sosyolojik, bedensel zihinsel, psikolojik, olgunluğu” başka bir deyişle okul olgunluğudur. Okul öncesi deneyimler okul olgunluğu etkilemektedir. Çelenk (2013) okul öncesi okuma yazma deneyimlerinin İngilizce literatürdeki karşılığı olan “emergent literacy” kavramını “kuluçka dönemi” olarak adlandırmış ve çocuğun doğduğu andan okula başladığı ana kadar okuma-yazmaya yönelik tüm deneyim ve birikimin edinildiği gelişim süreci olarak tanımlamıştır. Kuluçka döneminde çocuğun okul öncesi deneyimlerini, çocuğun okul öncesi çevresi (ailesi, okul öncesi eğitimi, çevresindeki okuma materyalleri vb.) etkilediği gibi çocuğun yaşına bağlı gelişimi de etkilemektedir. 2012-2013 eğitim-öğretim yılında 4+4+4'lük eğitim sistemine geçilmesiyle birlikte Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği resmi gazete yayınlanan 21.7.2012 tarih ve 28360 sayılı genelge ile “İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir. Yaşça kayıt hakkını elde eden, ancak bedenen veya zihnen yeterince gelişmemiş olup okula uyum sağlayamayan 66 ay ve üzeri çocuklar da kasım ayı sonuna kadar sağlık kurumlarından verilen bedenen veya zihnen gelişmemiş tıbbi tanımlı rapor üzerine okul öncesi eğitime yönlendirilebilir veya kayıtları bir yıl ertelenebilir” değişikliği getirilmiştir. Bu değişiklik; 2012-2013 eğitim-öğretim yılında aynı sınıfta 72 ay ve üzerinde birinci sınıfa kayıt olan öğrenciler ile 60-66 ay, 66-72 aylarda birinci sınıfa kayıt olan öğrencilerin aynı sınıfta eğitim öğretime başlamalarına neden olmuştur. Bu yaş çocuğu gelişim özellikleri dikkate alındığında 6 aylık bir dönemin çocukların; psikolojik, zihinsel, sosyolojik ve bedensel gelişimlerinde farklılıklara neden olabileceği düşünülmektedir. Bu

nedenle ilkokuma yazma sürecinde sesli okuma becerileri başarı düzeylerinin okula başlama ayı değişkenine göre incelenmesinin önemli bir araştırma konusu olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin sesli okuma becerileri başarı düzeyini belirlemektir. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Birinci sınıf öğrencilerinin sesli okuma becerileri başarı düzeyi nedir?
2. 60-66 ay, 67-72 aylık öğrenciler ile 73 ay ve üstünde okula başlayan birinci sınıf öğrencilerinin sesli okuma başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın modeli “betimleyici tarama modeli”dir. Bu modelde araştırmaya konu olan birey ya da nesne kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 1995:77). Araştırmada gözlem tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma “Başka Bir Yere” adlı okuma metni aracılığı ile ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlıkları ve hatasız okuma becerilerine ilişkin hazırlanan “Okuma Becerisi Gözlem Formu” ile değerlendirilmiştir.

Evren-Örneklem

Araştırma Ordu ili Merkez ilçesine bağlı 41 devlet ilkokunda 2012-2013 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim gören 3406 (Ordu Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre) 1. sınıf öğrencisinden random yoluyla seçilen 174 1. sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür.

Tablo 1. Okula Başlama Ayı

Okula Başlama Ayı	f	%
60-66 Ay	40	23.0
67-72 Ay	64	36.8
73 Ay ve üzeri	70	40.2
Toplam	174	100.0

Çalışma gurubundaki öğrencilerin okula başlama ayları incelendiğinde, %23,0'ü 60-66 aylık, %36.8'inin 67-72 aylık, %40.2'sinin 73 ay ve üzerinde oldukları görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Birinci sınıf öğrencilerinin sesli okuma becerilerini değerlendirmek amacı ile Bayat (2012) tarafından geliştirilen 'Okuma Becerisi Gözlem Formu'ndan yararlanılmıştır. Ölçme aracında yer alabilecek maddeler literatür incelenerek belirlenmiş, uzman görüşlerine başvurularak bazı maddeler elenmiş ve ifadeler üzerinde bazı değişiklikler yapılarak yeniden

düzenlenmiştir. Oluşturulan ölçme aracı, araştırmacı tarafından örneklem grubu dışında bir grup öğrenciye uygulanarak, ölçmede karşılaşılabilecek güçlükler belirlenmiş, gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra nihai form oluşturulmuştur. Bu çalışmaların ölçme aracının geçerliliğini artırdığı düşünülmektedir. Okuma becerisi ölçme aracının güvenilirliği için 80 kişiden oluşan birinci sınıf öğrencisine ön uygulama yapılmıştır. Cronbach Alpha değeri hesaplanarak iç tutarlılık katsayıları incelenmiştir. Ölçme aracının Cronbach Alpha değeri .93tür. .80 ve daha üstü bulunan Cronbach Alpha değerleri ölçme araçlarının güvenilirliğinin iyi olduğunun göstergesi olarak kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2002:171).

Okuma metni olarak yine Bayat (2012) geliştirdiği “Başka Bir Yere” adlı metinden yararlanılmıştır. Metinde tüm sesler en az bir kere yer almakta, tek heceli kelimelerin yanında 4-5 hecelik kelimeler de bulunmaktadır. Metnin son hali daha önceki yıllarda 1. sınıf okutan üç uzman sınıf öğretmeni, bir Eğitim Programları ve Öğretimi alan uzmanı, bir Sınıf Öğretmenliği Alan uzmanı, iki Ölçme Deđerlendirme alan uzmanı, bir Türkçe Eğitimi alan uzmanının görüşlerine başvurularak düzenlenmiştir.

Araştırmacının gözlem verileri ile ikinci bir uzmanın gözlem verileri arasındaki korelasyon hesaplanmıştır. Öğrenciler metni okurken iki gözlemci birbirinden bağımsız olarak gözlem formunu puanlamıştır. Gözlem formuna birinci ve ikinci gözlemcinin gözlem verilerinden elde ettikleri puanlara ilişkin hesaplanan korelasyon değeri $r=.81$ 'dir. Korelasyon katsayısının, mutlak değeri olarak, .70-1.00 arasında olması yüksek düzeyde bir ilişki olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2002: 32). Gözlem formuyla elde edilen verilerin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Ölçme aracı 3'lü likert şeklinde hazırlanmıştır. Ölçme aracında yer alan 14 madde “evet (3)”, “kısmen (2)”, “hayır (1)” olmak üzere üç düzeyde derecelendirilmekte ve puanlanmaktadır. Çalışma grubundaki öğrencilere sessiz bir ortamda metinler okutulmuş, okuma becerisi ölçme aracı araştırmacılar tarafından o anda puanlanmıştır.

Verilerin analizinde frekans ve yüzde hesaplamaları, aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplamaları yapılmış ve tablolarda sunulmuştur. Ayrıca okula başlama ay değerkenine göre sesli okuma becerileri başarı düzeyi arasında anlamı bir fark olup olmadığını belirlemek için Tek Yönlü Varyans analizi yapılmıştır.

Bulgular

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğrencilerin okuma alışkanlığı, hatasız okuma becerileri boyutlarında incelenen okuma becerilerine ilişkin başarı düzeyleri Tablo 2.'de verilmiştir.

Tablo 2. Okuma becerileri başarı düzeyi

	Okuma Becerileri	SS	$\bar{X}$	
Okuma alışkanlığı	1.Okuma araç-gereçlerini temiz kullanma	.47	2.76	
	2.Başını vücudunu sallamadan okuma	.57	2.74	
	3.Gözle materyal arasındaki uzaklığı ayarlama	.52	2.76	
	4.Kalem ya da parmakla izlemeden okuma	.81	2.55	
	5.İşitilebilir bir ses tonu ile okuma	.49	2.79	
	Okuma alışkanlığı becerileri ortalama	.32	2.72	
Hatasız Okuma	6.Konuşma hızıyla/akıcı okuma	.75	2.00	
	7.Sözcükleri doğru telaffuz ederek söyleme	.55	2.71	
	8. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okuma	.74	2.24	
	9. Sözcükleri eklemeyen/atlamadan okuma	.48	2.78	
	10. Geri dönüşler yapmadan okuma	.69	2.25	
	11. Vurgu ve tonlamalara dikkat ederek okuma	.75	2.03	
	12. Harf, hece ve kelimeleri duraksamadan okuma.	.75	2.10	
	13.Harf, hece ve kelimeleri uydurmadan okuma.	.55	2.66	
	14.Satır atlamadan okuma	.48	2.77	
		Hatasız okuma becerileri ortalama	.46	2.40
		Toplam	.37	2.51

Tablo 2' de görüldüğü gibi “konuşma hızıyla/akıcı okuma”, “vurgu ve tonlamalara dikkat ederek okuma” “harf, hece ve kelimeleri duraksamadan okuma”, “noktalama işaretlerine dikkat ederek okuma”, “geri dönüşler yapmadan okuma” becerilerine ait ortalama puanlara bakıldığında $X= 2.00-2.25$ arasında değişen değerlerle “kısmen” aralığında olduğu görülmektedir. Birinci sınıf öğrencilerinin bu becerilere ilişkin başarılarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. Diğer okuma becerilerine ait ortalama puanlar ise = 2.79-2.55 arasında değişen değerlerle “evet” aralığındadır. Birinci sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlığı puanlarının ortalaması = 2.72, hatasız okuma becerileri ortalama puanları = 2.40, tüm okuma becerileri ortalama puanları ise = 2.51 ile “evet” aralığındadır. Birinci sınıf öğrencilerinin okuma becerileri başarı düzeylerinin yeterli olduğu söylenebilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

60-66 ay, 67-72 aylık öğrenciler ile 73 ay ve üstünde okula başlayan birinci sınıf öğrencilerinin sesli okuma başarı düzeyleri arasında anlamlı bir

fark olup olmadığı “Bağımsız Örneklemeler İçin Tek Yönlü ANOVA” ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin “sesli okuma becerisi başarı düzeyi” ölçütünden aldıkları puanların ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin sonuçlar Tablo 3.'de verilmiştir.

Tablo 3. Ay değişkenine göre sesli okuma beceri

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplararası	321.269	2	160.634	6.366	.002	1-2, 1-3
Gruplariçi	4314.846	171	25.233			
Toplam	4636.115	173				

$p \leq .05$

Tablo 3.'de görüldüğü gibi sesli okuma becerileri ölçme aracından alınan puanlar okula başlama ayına göre farklılık göstermektedir ($F(2-171)=6.366$ ve $P=.002.05$). Puanlar arasındaki farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmaya yönelik yapılan Scheffe testinden alınan sonuçlara göre sesli okuma ölçeğinden alınan puanlar; 60-66 aylık öğrencilerde $X=32.82$, 67-72 aylık öğrencilerde, $=35.36$, 73 ve üzeri ayında okula başlayan öğrencilerde $=36.36$ 'dır. 67-72 ayında okula başlayan öğrenciler ile 73 ve üzerinde başlayan öğrencilerin sesli okuma becerileri 60-66 ayında okula başlayan öğrencilere göre olumlu yönde farklılık göstermektedir. Ayrıca hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2=.07$) orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada akıcı okuma ve akıcı okumayı etkileyen geri dönüşler yapmadan ve duraksamadan okuma becerileri başarı düzeyinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Baydık, Ergül ve Kudret (2012) araştırmalarında okuma güçlüğü olan 3. sınıf öğrencilerde gözlenen okuma akıcılığı sorunlarının sırasıyla; *noktalama işaretlerine dikkat etmeden okuma, sözcüğü yanlış okuma uzun takılmalar ya da yavaş okuma, sözcükten harf-hece atma, sözcüğe harf-hece ekleme* sorunlarının olduğunu tespit etmişlerdir. Sidekli ve Yangın (2010), okuma güçlüğü olan dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma hatalarını inceleyen çalışmasından elde ettiği bulgulara göre öğrencilerin en sık yaptığı hataları sırasıyla *sözcük tekrarı, heceleyerek okuma, sözcüğü yanlış okuma, hece/harf atlama, harf ekleme* olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Elde edilen bu bulgular, araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Reutzel ve Cooter (2009) akıcı okuyan bir öğrencinin aynı zamanda okuduğunu anlayan da olduğunu belirtmektedir. Akıcı okuma becerisi

okuduğunu anlama becerisini etkilerken tüm derslerdeki başarıyı da etkilemektedir. Sınıf öğretmenleri öğrencilerin akıcı okuma becerilerini geliştirmek için sesli okumada model olmalı ve tekrarlı okuma, aile bireyleri ile okuma, koro halinde okuma vb. etkinlikler ile serbest zamanlarda öğrencilerini kitap okumaya teşvik ederek akıcı okuma becerilerinin gelişmesine önem vermelidirler.

Yine araştırma sonuçlarında “vurgu ve tonlamalara dikkat ederek okuma”, “noktalama işaretlerine dikkat ederek okuma” becerilerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Çelenk Literatür (Bayat ve Çelenk, 2015; Çelenk 1993; Yıldız, 1999) incelendiğinde ilkokuma yazma öğretiminde birinci sınıf öğrencilerinin vurgu ve tonlamalar ile noktalama işaretlerine dikkat ederek okuma becerilerine ait puanların düşük olduğu sonucuna ulaşıldığı görülmektedir.

Okuma; heceden kelimeye, kelimedenden cümleye doğru bir aşama izlerken, çocuğun henüz cümle bütünü anlamını görmediği için, uygun ritim ve vurgulama yapması, noktalamaya uygun duraklamalarda bulunmasının zor olduğu görülmektedir (Çelenk, 1993:72). İlkokuma yazma, ses temelli cümle yöntemi ile öğretilirken, öğretmenlerin anlamsız hece tekrarları yaptırmaktan kaçınmaları, öğrencinin cümlenin bütünü görecektir şekilde okumaya yönelik etkinlikler yaptırmaları, örnek okumaları takdir etmeleri, noktalama işaretlerine dikkat ederek vurgu ve tonlamaya uygun okuma yapmaları için geri dönütlerde bulunmalarının öğrencilerin okuma becerilerinin gelişmesine katkı sağlayacağı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bilgilere göre 60-66 ay arasında okula başlayan öğrenciler ile 67-72 ve 73 ay ile üstünde okula başlayan öğrenciler arasında sesli okuma başarı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu fark okul olgunluğu ile açıklanabilir. Okul olgunluğunun yaş değişkenine göre incelendiği çalışmalarda; 60-66 ay yaş grubundaki çocukların “ortanın altı” düzeyde, 66-72 ve 72-84 ay yaş grubundaki çocukların “orta” düzeyde okul olgunluğuna sahip oldukları sonucunu elde edilmiştir. Grupların elde ettikleri okul olgunluğu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı incelendiğinde ise okul olgunluk düzeyinin aya (yaşa) bağlı olarak anlamlı bir şekilde değiştiği sonucuna ulaşılmıştır (Gündüz ve Çalışkan, 2013). Ayrıca yapılan araştırmalarda (Duncan ve diğ., 2006; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Yangın, 2009) okul olgunluğu düzeyi düşük olan öğrencilerin okuma-yazma başarı düzeylerinin okul olgunluğu yüksek olan öğrencilere göre daha düşük olduğu sonuçları elde edilmiştir. Ulaşılan sonuçlar bu araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Obalar (2009) araştırmasında öğrencilerin okuma yazma becerisinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucu elde etmiştir. Ancak araştırmanın yapıldığı yılda 60-66

aylık öğrencilerin okula başlamadıkları göz önünde bulundurulmadır. Aynı araştırmada öğrencilerin zekâ düzeyleri, sosyal-duygusal uyum düzeyleri arttıkça okuma yazma becerilerinden aldıkları puanların yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ülkemizde 2012-2013 eğitim öğretim yılında 60-66 aylık öğrencilerin birinci sınıfa alınmasıyla yaşlarına bağlı olarak psikolojik, sosyal, devinimsel ve zihinsel gelişimleri açısından daha gelişmiş olabilecek öğrenciler ile aynı sınıfta, aynı programa tabi tutulmuşlardır. İlkokuma yazma programı incelendiğinde programda hazırlık döneminin uzun tutulması dışında okuma-yazmaya geçiş döneminden sonra bir önceki yıl uygulanan programın aynısının uygulandığı, ders kitaplarının içeriklerinde de bir değişiklik yapılmadığı görülmektedir. Oysa 5 yaşındaki bir çocuk ile 7 yaşındaki bir çocuğun okuyacağı metnin aynı seviyede olması uygun değildir.

Araştırma bulgularına göre;

1. Birinci sınıf öğrencilerinin sesli okuma becerileri toplam puanları incelendiğinde başarı düzeylerinin yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.
2. Sesli okuma becerileri tek tek incelendiğinde, akıcı okuma, geri dönüşler yapmadan okuma, vurgu ve tonlamalara uygun, noktalama işaretlerine uygun okuma becerileri başarı düzeyleri orta düzeydedir.
3. Okula başlama yaş değişikliğine göre sesli okuma başarı düzeyleri incelendiğinde, 67-72 ay ve üzerinde okula başlayan öğrencilerin başarı düzeylerinin 60-66 aylık öğrencilere göre olumlu yönde farklı olduğu sonucu elde edilmiştir.

Elde edilen bu sonuçlara göre ilkokuma yazma öğretimi ve birinci sınıf Türkçe programının uygulanmasına yönelik şu öneriler getirilebilir;

1. Okuma etkinlikleri; öğrencilerin cümlelerin bütününe bakarak okumasını sağlayacak etkinlikler ile yürütülmeli, akıcı okumanın okuduğunu anlama ve dolayısıyla akademik başarıyı etkileyebilecek giriş davranışı olduğu göz önünde bulundurularak sınıf öğretmenleri ilkokuma yazma öğretimini akıcı okuma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler ile yürütmelidirler.
2. MEB'e göre 60-66 aylık öğrenciler ile 72 ay ve üzerinde olan öğrencilerin aynı sınıflarda eğitim öğretim görmemeleri için önlemler alınmalıdır.
3. 60-66 aylık öğrenciler okula kayıt yapılmadan önce okul olgunluğu testine tabi tutularak test sonuçlarına göre okula kayıt yaptırımları sağlanabilir.

Kaynaklar

- Akyol, H. ve Temur, T. (2006). İlköğretim Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Okuma Düzeyleri ve Sesli Okuma Hataları. *Ekev Akademi Dergisi*, 29, 25,9-274.
- Atay, M. ve Şahin, S. (2003). *Erken Çocukluk Dönemi*, Ataman A. (Ed), *Gelişim ve Öğrenme* (101-137). Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Alperen, N. (2001). *Türkçe Okuma ve Yazma Eğitim Rehberi*. Ankara: Alperen Yayınları.
- Bay, Y. (2010). Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma-Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3 (1), 164-181
- Bayat, S.(2012) Stake'in Uygunluk/Olasılık Modeline Göre İlkokuma Yazma Programının Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış doktora tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bayat, S. ve Çelenk S. (2015). İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Yazma Becerileri Başarı Düzeylerinin Belirlenmesi. *İlköğretim Online*,14(1).
- Baydık, B., Ergül C. ve Kudret Z. (2012). Okuma Güçlüğü Olan Öğrencilerin Okuma Akıcılığı Sorunları ve Öğretmenlerinin Bu Sorunlara Yönelik Öğretim Uygulamaları. *İlköğretim Online*, 11(3), 778-789. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 05 Nisan 2012 tarihinde indirilmiştir.
- Bloom, B. S. (1979). *İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme*. Çeviren: D. A. Özçelik. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Carnine, D., Silbert, J., & Kame'enui, E. J. (2006). *Teaching struggling and at-risk readers: A direct instruction approach*. Prentice Hall.
- Çelenk, S. (2007). *İlkokuma Yazma Programı ve Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- .....(1993). *İlkokuma Yazma Öğretiminde Aşamalı Bireşim Tekniğinin Etkinliği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Duncan, G. J., Dowsett, C. J., Claessens, A., Magnuson, K., Huston, A. C., Klebanov, P., & Japel, C. (2007). School Readiness and Later Achievement. *Developmental Psychology*, 43(6), 1428.
- Fuchs, L. S., Fuchs, D., Hosp, M. K. & Jenkins, J. R. (2001). Oral Reading Fluency as an Indicator of Reading Competence: A Theoretical, Empirical, and Historical Analysis. *Scientific Studies of Reading*, 5(3), 239-256.
- Göğüş, B. (1968). *İlkokullarda Türkçe Öğretimi Kılavuzu*. İstanbul: MEB. Yayınları.
- Hasbrouck, J. E., & Tindal, G. (1992). Curriculum-Based Oral Reading Fluency Norms for Students in Grades 2 Through 5. *Teaching Exceptional Children*, 24(3), 41-44.
- Hoffman, J. V., & Clements, R. (1984). Reading Miscues and Teacher Verbal Feedback. *The Elementary School Journal*, 84(4), 423-439.
- Jennings, F. G. (1982). *What Is Reading?* Springer US. <http://link.springer.com> adresinden 05 Mayıs 2013 tarihinde indirilmiştir.
- Karasar, N. (1995). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Obalar, S. (2009). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Becerileri İle Sosyal Duygusal Uyum Ve Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Reutzell, D. R., & Cooter, R. B. (2003). *Strategies for Reading Assessment And Instruction: Helping Every Child Succeed*. New Jersey: Merrill, Prentice Hall.
- Senemoğlu, N. (2009). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. (Baskı 15). Ankara: Gönül Yayıncılık.
- Sever, Sedat. (2000). *Türkçe Öğretiminde Tam Öğrenme*. (3. Baskı) Ankara: Gazi Kitapevi.
- Sidekli, S. ve Yangın, S.(2010) Okuma Güçlüğü Olan Öğrencilerin Okuma Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Bir Uygulama. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi/Journal of Kazım Karabekir Education Faculty*, 11(1).
- Yangın, B. (2002). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Dersal Yayıncılık.
- .....(2009). The Relationship between Readiness and Reading and Writing Performances. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 316-326. [Online]:

<http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/indexx.asp> adresinden 05 Nisan 2012 tarihinde indirilmiştir.

Yıldız, S. (2009). *İlkokuma Yazma Öğretiminde Çoklu Ortam Uygulamalarının Etkililiđi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.